

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондалетов В.Д. Русская ономастика. Москва : Просвещение, 1983. 224 с.
2. Ермолович Д.И. Имена собственные на стыке языков и культур: заимствование и передача имён собственных с точки зрения лингвистики и теории перевода. Москва : Р. Валент, 2001. 200 с.
3. Подольская Н.В., Сталтмане В.Э., Султанов А.Х. Теория и методика ономастических исследований. Москва : Наука, 1986. 256 с.
4. Суперанская А.В. Общая теория имени собственного. Москва : Наука, 1972. 366 с.
5. Ohuj O. Lexikologie der deutschen Sprache. Winnytza : Nova Knyha, 2003. 403 S.

К. А. Гордиенко, К. П. Макарова. Ономастический анализ алкогольных напитков в современных немецком и английском языках. – Статья.

Аннотация. Статья посвящена исследованию ономастики в контексте названий современных алкогольных напитков. В статье раскрывается содержание понятия «ономастика». Обращается внимание на то, что ономастика – это не только раздел лингвистики, а еще многих других наук (географии, логики, истории, литературы, астрономии и т. д.). Ономастика является важной составляющей языка и лингвокультуры, она отражает развитие человеческого познания и отношение представителей определенной культуры к окружающим объектам. Исследование названий алкогольных напитков позволяет выявить механизмы формирования образов в сознании человека.

Ключевые слова: ономастика, имена собственные, прагматонимы, алкогольные напитки, метонимический перенос.

K. Gordiienko, K. Makarova. Onomastic analyse of alcoholic beverage names in the contemporary German and English languages. – Article.

Summary. The article is devoted to the study of onomastics in the context of the names of modern alcoholic beverages. The article describes the meaning of the term “onomastics”. Attention is drawn to the fact that onomastics is not only a section of linguistics, but also many other sciences (geography, logic, history, literature, astronomy, etc.). Onomastics is an important component of language and linguistic culture, it reflects the development of human knowledge and the attitude of representatives of a particular culture to the surrounding objects. The study of the names of alcoholic beverages reveals the mechanisms of image formation in the human mind.

Key words: onomastics, proper names, pragmatonims, alcoholic beverage, metonymic transference.

УДК 811.111'371(043.5)

А. І. Грігорян

студентка IV курсу факультету романо-германської філології

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Науковий керівник: **Н. О. Бігунова**

доктор філологічних наук,

професор кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

м. Одеса, Україна

СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ВИДІЛЕНОСТІ У МОВЛЕННІ ЧЛЕНІВ БРИТАНСЬКОЇ КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ

Анотація. У статті зроблено спробу розглянути основні стилістичні засоби реалізації виділеності у публіцистичному дискурсі інтерв'ю, а саме у мовленні членів Британської королівської родини. Матеріалом дослідження слугували два інтерв'ю з Королевою Єлизаветою (2018 р.), два інтерв'ю із Принцесою Діаною (1980–1993 рр.) та чотири інтерв'ю з Кетрін Міддлтон (2010–2018 рр.), у яких було проаналізовано стилістичні засоби виділеності.

Ключові слова: виділеність, стилістичні засоби, публіцистичний дискурс, інтерв'ю.

Семантична категорія виділеності перебуває у центрі уваги дослідників різних галузей мовознавства [7]. На думку О.С. Лукашенко, *виділеність* «вказує на об'єкти, які перебувають у центрі уваги, є легко пізнаваними чи першочерговими для людського мислення. Це поняття визначає ступінь значимості одиниці інформації у певний момент часу порівняно з іншими одиницями інформації» [7].

Зауважимо, що категорія виділеності має різноманітний арсенал засобів вираження. Дослідженням виразних засобів мови займається не тільки граматики, лексика та фонетика, а також стилістика. З погляду стилістики виразність та образність мовлення досягається завдяки розмаїттю стилістичних прийомів.

По-перше, розглянемо основні визначення та класифікації стилістичних прийомів для розуміння особливостей їх функціонування у дискурсі.

О.О. Селіванова у термінологічній енциклопедії «Сучасна лінгвістика» визначає стилістичний прийом як «побудований за певною моделлю засіб мовлення, властивий відповідному стилю, сфері спілкування, який надає їм виразності, образності, експресивності шляхом свідомого посилення певних рис, мовних одиниць, відхилення планів змісту або форми від буквального простого способу повідомлення» [8, с. 694].

О.А. Бабелюк визначає стилістичні прийоми як «цілеспрямовану комбінацію виражально-зображальних засобів різних мовних рівнів (фонетико-графічного, граматичного, лексичного та текстового) з динамічною зміною їхніх функцій: підсиленням, зміщенням чи узагальненням» [3, с. 119].

У свою чергу, В.А. Кухаренко під стилістичним прийомом розуміє «цілеспрямовану заміну традиційних, зафіксованих у словниках фігур мови на нові, ситуативні, індивідуальні» [5, с. 19].

І.В. Арнольд та І.Р. Гальперін визначають стилістичний прийом як «підсилення будь-якої типової структурної чи семантичної ознаки мовної одиниці, що досягає узагальнення та типізації» [1, с. 38; 4, с. 26].

В.А. Кухаренко виділяє «чотири основні групи стилістичних прийомів:

– *лексичні* стилістичні прийоми: метафору, метонімію, уособлення, епітет, гіперболу, іронію, гру слів, зевгму;

– *синтаксичні*: інверсію, еліпсис, риторичне питання, хіазм, повтори, паралельні конструкції, апозіопезис, асиндетон, полісиндетон, приєднання та відокремлення;

– *лексико-синтаксичні*: антитезу, літоту, порівняння, перифраз, градацію;

– *графічні та фонетичні*: курсив, підкреслення, орфографічні помилки, розподіл на склади, великі літери, лапки, алітерацію, асонанс, ономапопею, риму, ритм» [6, с. 102].

Насамперед ми дослідили стилістичні засоби виділення у мовленні *Королеви Єлизавети*. З-поміж *лексичних* стилістичних засобів виділення Королева часто використовує *енімети*, які забарвлюють і прикрашають мовлення, наприклад, у такому реченні:

These two trees are really valuable trees, planted by Prince Consort and Queen Victoria, which is quite interesting [QGP].

Королева надає перевагу одному з типів метафори – *персоніфікації*, що дозволяє більш експресивно відобразити певний образ, додаючи нові смислові відтінки, а саме:

Most pearls like to be sort of living creatures. So they've just been hanging out here for years. They are sad. The trouble is that pearl are sort of live things and they need warming [TC].

Розповідаючи про дерева, які Королева посадила для своїх синів, вона застосовує *метонімію*, завдяки чому мовець акцентує увагу на важливому елементі висловлювання, та робить свою розповідь більш емоційною, як демонструє такий приклад:

I mean Andrew is over than Edward [QGP].

Серед *синтаксичних* стилістичних засобів найчастіше Королева використовує різноманітні види повторів, що підсилюють важливі за змістом слова або конструкції та надають виразність мовленню. Серед різновидів повтору поширені *анафора* й *еніфора*, які ілюструють такі речення:

– *You know, it does help the climate and it does help the flora and the fauna* [QGP] (анафора).

– *We have honey. It is rather good honey* [QGP] (еніфора).

– *I mean we didn't know anything. I mean all pictures disappeared and everything disappeared* [TC] (анафора й епіфора).

Королева активно застосовує *еліпсис*, у якому один із членів речення опущений, тим самим таке відхилення від стереотипів у мовленні вважається проявом експресивності, що можна простежити у прикладах:

– *A very long day* [TC].

– *Half-way around London* [TC].

– *Turned out the wrong one* [QGP].

– *Oh, very productive with lots of plants!* [QGP].

Поміж найяскравіших *синтаксичних* стилістичних засобів Королева надає перевагу *риторичним* питанням, що забезпечують виділення важливої інформаційної одиниці, такої, наприклад, як ухилення від розмови:

Why do they always go round and round when you want to talk? [QGP].

Королева також використовує *приєднання* (*attachment*), яке затримує та привертає увагу співрозмовника до певних деталей бесіди, а саме:

Somebody sat on it I think. At a garden party [QGP].

Крім того, Королева застосовує прийом *апозиопезис* (*break/aposiopesis*), котрий демонструє відсутність необхідності продовжувати речення, що можна спостерігати у прикладах:

– *My birthday last year was very useful, we had a lot of...* [QGP].

– *Nearly all now have agreed to...* [QGP].

Таким чином, з-поміж стилістичних засобів створення виділеності Королева найчастіше використовує *метафори*, *епітети*, *метонімію*, *еліпсис*, *приєднання*, *риторичні* питання, *апозиопезис*, різні види *повторення*.

Далі ми розглянули стилістичні засоби виділення у мовленні *Принцеси Діани*. Серед *лексичних* стилістичних засобів виділення Принцеса Діана надає перевагу різноманітним *епітетам* і *метонімії*, що демонструють речення:

– *I mean, it was really nasty, spiteful stuff* [PDR] (епітет).

– *I used to have really disturbing dreams about him* [PDR] (епітет).

– *And they all blamed the failure of the marriage on the bulimia...* [PDR] (метонімія).

Принцеса Діана використовує *зінерболу* для підсилення емоційно-оцінного та розширення смислового діапазону висловлювання, наприклад:

– *I just sat there all day going through this huge high-profile visit to Cannes...thousands of press* [PDR].

– *He is surrounded by a tremendous amount of grown-ups* [PDPC].

З-поміж *синтаксичних* стилістичних засобів створення виділеності, так само як Королева, Принцеса Діана часто застосовує різні типи експресивних повторів, а саме:

1. Анафору:

– *I didn't know what it was. I didn't know where it was. I didn't know if it was coming next year or next month* [PDR].

– *And so I went and laid some, I went and found out where he was buried, I went to put some flowers on his grave* [PDR].

2. Епіфору:

Well, she...no, she had to go away. The court said, if I remember right, she had to go away [PDR].

3. Кільцевий повтор (framing):

And I said, "What do I do? I'm coming to you. What do I do?" [PDR].

4. Синонімічний повтор:

I was always told by my family that I was the thick one, that I was stupid and that my brother was the clever one [PDR].

5. Кореневий повтор:

The odd thing was when I was bulimic I wasn't angry, because, um, the anger, I thought, was coming out that way [PDR].

У мовленні принцеси Діани зафіксовано також інверсію, завдяки вживанню якої певний елемент виділяється й отримує спеціальні конотації емоційності й експресивності [2, с. 219], наприклад:

– *Patients went in there and not always did they come out* [PDPC].

– *Yeah, my family thought it was great, and so did my friends, and so did Charles's family* [PDR].

Принцеса Діана використовує *приєднання* та *відокремлення* (*attachment* і *detachment*), щоб показати важливість певної інформації, що можна простежити у прикладах:

– *That's all I could think about. Our own choices* [PDR] (відокремлення).

– *But I do feel, Peter, that I won them at their own game. Now* [PDR] (приєднання).

– *It's your own isolation. And anything anyone else says just doesn't weigh. At all* [PDR] (приєднання).

Так само як Королева Єлизавета, Принцеса Діана часто вдається до *еліпсису* та *риторичних* питань, що підтверджує думку про те, що вони є найпоширенішими засобами реалізації виділеності, наприклад:

– *And walked out and slammed the door* [PDR] (еліпсис).

– *Made us really unhappy* [PDR] (еліпсис).

- *What else could I do?* [PDPC] (риторичне питання).
- *So why do I have to stop it now?* [PDPC] (риторичне питання).

У ході дослідження було виявлено: під час обговорювання занадто болючих для Принцеси Діани тем вона часто використовує *апозиопезис*, що ілюструє приклад:

But then when I got out of the car, you know... [PDR].

Серед найбільш експресивних *лексико-синтаксичних* засобів виділення Принцеса Діана використовує *градацію* й *евфемістичний перифраз*, наприклад, під час розповіді про те, як вона побачила, як її тато вдарив матір:

– *They were arguing with the doors open and I look around it and I saw that* [PDR] (евфемістичний перифраз).

– *Well, there was. There was. There was. But it was odd, very odd* [PDR] (градація).

Принцеса Діана також активно застосовує *антитезу* не тільки для того, щоб протиставити певні образи, а й щоб більш чітко передати свої думки та емоції, як ілюструє приклад:

Everything else... she moved in – it's out [PDR].

Отже, серед стилістичних засобів створення виділеності Принцеса Діана надає перевагу *гіперболі*, *метонімії*, *епітетам*, *повторам*, *інверсії*, *приєднанню та відокремленню*, *еліпсису*, *риторичним питанням*, *апозиопезису*, *евфемістичному перифразу*, *градації* й *антитезі*.

Ми дослідили також стилістичні засоби виділення у мовленні *Кетрін Міддлтон*. Серед *лексичних* засобів створення виділеності Кетрін Міддлтон надає перевагу *епітетам* та одному з типів метафори – *персоніфікації*, що можна простежити у прикладах:

– *Obviously on this day and you know going forward and things, you know it is a wonderful family* [KW] (епітет).

– *And we've been supported by incredible charity partners* [GA] (епітет).

– *And mental health just kept on flagging up every time* [RFF] (метафора).

– *Mental health seemed to run between all the different areas we were working in* [HT] (метафора).

З-поміж *синтаксичних* засобів виділення, так само, як і Королева Єлизавета і Принцеса Діана, Кетрін Міддлтон часто використовує різноманітні види стилістичних повторів, а саме:

1. Анафору й епіфору:

– *And actually we had quite an awkward situation because I knew and I knew that William had asked my father* [KW].

2. Кореневий повтор:

Well I think I know I've been working very hard for the family business, and sometimes those days are long days and, you know, I think if I know I'm working hard and I'm, you know, pulling my weight both work and playing hard at the same time, you know I think, you know, everyone who I work with can see I am there pulling my weight and that's really what matters to me [KW].

3. Морфемний повтор:

And for me personally, I'm really interested in keeping going with the mental health element and really focusing on early years, early interventions, looking on how early can we go back to support the next generation to help break the cycle and looking on how to support parents and families bring up the next generation of mentally happy children [KW].

Кетрін Міддлтон застосовує *інверсію*, яка теж слугує яскравим засобом створення виділеності, наприклад:

Looking at how early can we go back to support the next generation to help break the cycle [RFF].

Звернемо увагу на те, що інвертований порядок слів може слугувати не тільки для емоційного, але й для логічного виділення якого-небудь члена речення, оскільки в інвертованих конструкціях відбувається перерозподіл логічного наголосу [9, с. 53].

З-поміж найекспресивніших засобів створення виділеності Кетрін Міддлтон використовує *відокремлення (detachment)*, що демонструє приклад:

Yes, well I really hope I can make a difference. Even in the smallest way [KW].

Так само як Королева Єлизавета і Принцеса Діана, Кетрін Міддлтон надає перевагу *еліпсису* й *апозиопезису*, що свідчить про те, що ці засоби є типовими для створення виділеності, а також додають певний експресивний елемент у мовлення, як ілюструють речення:

– *Hopefully could do a good job* [KW] (еліпсис).

– *Well we've had our conversations, but I think it was...* [KW] (апозиопезис).

Серед лексико-синтаксичних засобів створення виділеності у мовленні Кетрін Міддлтон виявлено використання *антитези* та *градації*, завдяки яким не тільки забезпечується виділеність, але й підсилюється емоційність висловлювання:

– *You go through the good times, you go through the bad times* [KW] (антитеза).

– *Well I was quite nervous about meeting William's father, but he was very, very welcoming, very friendly, so yeah, it couldn't have gone easier really for me* [KW] (градація).

Отже, для виділеності власного мовлення Кетрін Міддлтон найчастіше вдається до таких стилістичних засобів: *епітета*, *метафори*, *повтору*, *інверсії*, *еліпсису*, *апозиопезису*, *приєднання*, *відокремлення*, *антитези* та *градації*.

Таким чином, на підставі проведеного дослідження доходимо висновку, що виділеність мовлення членів Британської королівської родини досягається використанням великої кількості *епітетів*, *метафор*, *гіперболи*, *метонімії*, *повторів*, *інверсії*, *еліпсису*, *риторичних питань*, *апозиопезису*, *приєднання* та *відокремлення*, *градації*, *евфемістичного перифразу* й *антитези*.

Необхідно зазначити, що, з погляду досліджених нами стилістичних засобів створення виділеності, найбільш експресивним та емоційним виявилось мовлення Принцеси Діани. Ми пов'язуємо це з різноманітним вибором тем інтерв'ю, які є дуже цікавими, щирими, а іноді інтимними та болючими для Принцеси, а також із тим, що більшість інтерв'ю Діана давала безпосередньо перед розлученням із Принцом Чарльзом.

Отже, виділеність мовлення досягається завдяки використанню різноманітних стилістичних засобів, які підкреслюють найважливіші у семантичному й емоційному відношенні одиниці мовлення, тим самим привертаючи інтерес та увагу співрозмовника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка: стилистика декодирования. Москва : Просвещение, 1990. 304 с.
2. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык. Москва : Наука, 2006. 384 с.
3. Бабелюк О.А. Поетика постмодерністського художнього дискурсу : принципи текстотворення (на матеріалі сучасної американської прози малої форми) : дис. ... докт. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2010. 422 с.
4. Гальперин И.Р. Очерки по стилистике английского языка. Москва : Изд-во лит. на иностр. яз., 1958. 314 с.
5. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Вінниця : Нова книга, 2004. 272 с.
6. Кухаренко В.А. Практикум по стилистике английского языка : учебное пособие. Москва : Флинта, 2013. 144 с.
7. Лукашенко Е.С. К вопросу о когнитивной категории выделенности. Нижний Новгород : ФГБОУ ВПО «НГЛУ», 2015. С. 157–159.
8. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
9. Томашевский Б.В. Теория литературы. Поэтика. Москва : Аспект Пресс, 1996. 334 с.

ПРАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ

10. (TC). URL: <http://winmovies.net/watch/XvjYrode-the-coronation.html> – інтерв'ю Королеви Єлизавети, у якому вона розповідає про свою коронацію для фільму від BBC «The Coronation».
11. (QGP). URL: <http://www.hddocumentary.com/itv-the-queens-green-planet-2018/> – інтерв'ю Королеви Єлизавети, у якому вона розповідає Девіду Аттенборо про свою любов до природи для фільму від ITV «The Queen's Green Planet».
12. (PDR). URL: <https://youtu.be/GjmOSSssqlc> – документальні інтерв'ю Принцеси Діани «Princess Diana Revealed» у період із 1992 по 1993 рр.
13. (PDPC). Інтерв'ю Принцеси Діани та Принца Чарльза у Кенсінгтонському палаці у середині 1980-х рр., яке містить зйомки їхнього повсякденного життя, розповіді про обов'язки та життя членів Королівської родини, благодійність і цікаві факти з біографії. URL:
14. <https://youtu.be/I3n4cE1VYJI>
15. <https://youtu.be/tg8IuXmDUpU>
16. (KW). URL: <https://youtu.be/U4RcE9G1MhM> – інтерв'ю Кейт Мідлтон і Принца Вільяма з нагоди анонсування їхнього заручення.
17. (RFF). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=oaaeHYApUT8> – інтерв'ю Кейт Мідлтон, Меган Маркл, Принца Гаррі та Принца Вільяма на благодійному форумі «Royal Foundation Forum».
18. (HT). URL: <https://youtu.be/45RqUmxDXiY> – інтерв'ю Кейт Мідлтон, Принца Гаррі та Принца Вільяма щодо їхньої нової благодійної програми «Heads Together», спрямованої на охорону психічного здоров'я дітей.
19. (GA). URL: https://youtu.be/4TUNJ0_7B6E – інтерв'ю Кейт Мідлтон, Принца Гаррі та Принца Вільяма «Mental Health Talk» із нагоди офіційного відкриття «The Global Academy», які співпрацюють із програмою «Heads Together».

А. И. Григорян. Стилистические способы создания выделенности в речи членов Британской королевской семьи. – Статья.

Аннотация. В данной статье предпринята попытка рассмотреть основные стилистические средства реализации выделенности в публицистическом дискурсе интервью, а именно в речи членов Британской королевской семьи. Материалом исследования послужили два интервью с Королевой Елизаветой (2018 г.), два интервью с Принцессой Дианой (1980–1993 гг.) и четыре интервью с Кэтрин Миддлтон (2010–2018 гг.), в которых были проанализированы стилистические средства выделенности.

Ключевые слова: выделенность, стилистические средства, публицистический дискурс, интервью.

A. Grigorian. Stylistic means of creating emphasis in the speech of members of the Royal Family. – Article.

Summary. This article is an attempt to identify the main stylistic means of creating emphasis of interview discourse, namely of the speech of members of the Royal Family. The investigation has been carried out on the basis of two interviews with Queen Elizabeth II (2018), two interviews with Princess Diana (1980–1993) and four interviews with Catherine Middleton (2010–2018), in which stylistic means of creating emphasis have been analyzed.

Key words: emphasis, stylistic means, publicistic discourse speech, interview.

УДК 378.46:811.111:004

І. М. Калиновська

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри практики англійської мови

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Н. В. Шеремета

студентка факультету іноземної філології

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

СУЧАСНІ ОНЛАЙН-РЕСУРСИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Анотація. У статті розглянуто особливості використання сучасних онлайн-ресурсів для вивчення англійської мови, подано найпоширеніші безкоштовні інтернет-джерела. Проаналізовано переваги та недоліки інтернет-ресурсів, вказано навички та компетенції, які розвиваються при використанні тієї чи іншої програми.

Ключові слова: онлайн-ресурс, інтерактивний курс, гейміфіковане навчання, мовленнєві навички, написання, граматична конструкція.

Вимоги сучасного суспільства спонукають до пошуку нових технологій і методик, які дають змогу навчати й розвивати навички іншомовного спілкування. Вивчати англійську мову можна не лише за допомогою підручників, але й скориставшись новітніми онлайн-ресурсами та додатками, які розроблено спеціально для легкого та цікавого навчання.

Учні та студенти люблять гаджети, не випускають із рук смартфони та багато часу проводять біля комп'ютерів. Їх можна використовувати з користю. Питанню використання онлайн-ресурсів для навчання англійської мови присвячено низку робіт зарубіжних (на зразок С. Термінасова, Є. Полат, В. Гезергуда, Дж. Шейлз, І. Смольяннікова) і вітчизняних дослідників (для прикладу, Л. Романенко, І. Дичківської, В. Лапінського, С. Ніколаєвої та ін.). Метою нашої статті є аналіз найактуальніших безкоштовних онлайн-ресурсів для вивчення англійської мови, з допомогою яких можна урізноманітнити заняття й виконання домашніх завдань.

Одна з найвідоміших платформ для вивчення англійської мови – *Duolingo*. Автором проекту, започаткованого у 2011 р., є Луїс фон Ан з Університету Карнегі-Меллона, котрий із командою односторонців створив ресурс, який швидко набув статусу глобального і нині має найбільшу в світі аудиторію. Розробники платформи стверджують, що 34 години, проведені разом із веселою совою – символом додатку,